No. 2546 Zaterdag 12 November 1932. 49ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.-- bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad : Pastorie San Mateo, Tel. 413
Administratie : St. Thomas-college Tel. 550.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50 voor elken regel meer 10 cts.

Tropische Orkanen.

(door Barbertje.)

Deze atmosferische storingen worden niet overal in de warme luchtstreek aangetroffen. Zij ontbreken geheel op minder dan 4 á 5° breedte; terwijl op hooger breedte in de tropen nog uitgestrekte streken bestaan, die nimmer door orkanen worden bezocht.

In den Atlantischen Oceaan is dit orkaanvrije gebied het breedst. Wanneer men zich alleen bezig houdt met de West-Indische orkanen, die voor ons van het meeste belang zijn, dan vindt men in den Atlantischen Oceaan beneden de 11° N.B en boven de 25° Z B nooit een orkaan is voorgekomen; wel windhoozen en buien.

In West Indië zijn er tot nu toe slechts gemiddeld 3 per jaar voorgekomen. Gerekend per 100 jaar vindt men voor West-Indië in de maanden, Jan. Febr. Mrt. April, niet een cycloon opgegeven, terwijl we er voor de maanden Mei, Juni, Juli, Aug. Sept. Oct. Nov. Dec. respectievelijk 1, 3, 3, 26, 35, 4 en 3 vinden.

De plaatsen waar de orkanen ontstaan, zijn in tegenstelling met de zeer uitgestrekte orkaanvrije gebieden, vrij klein. Over het algemeen blijkt dat de tropische orkanen het veelvuldigst ontstaan op de grenzen van den equatorialen stiltegordel, als deze op het betreffende halfrond boven zee de hoogste breedte (ongeveer tot 11° of 12° breedte) heeft bereikt.

In West-Indië komen de orkanen het meest voor van Aug. tot en met October. In die maanden heeft het equatoriaal gebied van lagen druk de grootste Noorderbreedte verkregen n.l. ± 11°.

Tot op heden bevonden zich de ontwikkelingsgebieden voor den Atlantischen Oceaan zich in den omtrek der kaap Verdische eilanden, van ongeveer 11° N.B. tot 30° N.B. en van 17° W.L. tot ± 30° W. L. een oppervlakte van ± 840.750 vierkante zeemijlen.

Wat echter voor ons van meer belang is, zijn de orkanen, die ontstaan beoosten de eilanden boven den wind, van 11° N. B. en 54° W. L. tot 60° W. L. en van 22° N. B. tot ± 65° W. L. zoodat het ontwikkelingsgebied aldaar tot op ± 120 zeemijlen afstand beoosten de eilanden boven den wind geheel meedraait en den vorm heeft van een trapezium, waarvan de oppervlakte ± 261.470 vierkante zeemijlen is.

Hoe de tropische orkanen ontstaan is nog niet afdoende beantwoord, evenmin als zulks voor de depressies het geval is.

De omstandigheid, dat ze niet in de onmiddellijke nabijheid van den equator voorkomen, wijst er op, dat voor het instandhouden van een cycloon een bepaalde afwijking der bewegende luchtdeeljes naar rechts of links tengevolge van de aswenteling der aarde noodig is. Bepaalde en begrensde gebieden van lagen druk kunnen op zeer lage breedte niet lang blijven bestaan, omdat ze door de lucht, die van buiten af volgens rechte lijnen naar het centrum toestroomt, spoedig worden opgevuld.

Waarnemingen o.a. van de laatste jaren leerden, dat voor het ontstaan van een tropischen orkaan in den regel in het ontwikkelingsgebied meerdere plaatselijke vrij onbeteekende minima van druk aanwezig zijn, zooals b.v. meermalen door ongelijkmatige verwarming van land en zee ontstaan. Rond elk dezer minima zet de lucht zich in een cyclonale beweging, die echter in de meeste gevallen weer ophoudt als de ongelijknamige verwarming is verdwenen. Slechts als bijkomstige omstandighden voor het voortbestaan van zulk een minimum gunstig zijn, ontwikkelt het zich tot een orkaan. Zulk een gunstige omstandigheid is het b.v. als de lucht boven het minimum zeer vochtig is en door de verwarming tot stijging wordt gebracht, met een begin van wolkenvorming en neerslag als gevolg.

De vrijkomende latente warmte zal dan opnieuw verwarming, uitzetting, en stijging teweeg brengen, en zoodoende het minimum aan de aardoppervlakte onderhouden. Dit verklaart waarom er in de nabijheid van Curaçao geen ontwikkelingsgebied kan bestaan, daar de wind nagenoeg altijd uit dezelfde richting is, en de koelte der bergen van Venezuela min of meer meezuigt, en hier ongeveer dezelfde temperatuur heerscht het heele jaar door.

Bij zulke ontstane orkanen van nog geringe uitbreiding, heeft men dikwijls een onregelmatige beweging waargenomen.

Indien daarbij zulk een richting wordt ingeslagen, dat de nu bestaande depressie aan den voorkant kan worden gevoed door een gebied van hoogen druk, waardoor toevoer van vochtige dampkringslucht wordt verzekerd, neemt de beteekenis van den orkaan toe. Die voortgaande beweging langs een gebied van hoogen druk schijnt voor het voortbestaan der tropische orkanen een noodwendige voorwaarde te zijn.

Slaat daarentegen een niet diepe depressie, door bestaande windrichting b.v. een richting in, waarbij aan de genoemde voorwaarde niet wordt voldaan. dan lost ze zich verder in den lagen druk van het ontwikkelingsgebied op.

Men is er in geslaagd een groot aantal der banen, door tropische orkanen doorloopen vast te stellen. Zeer merkwaardig zijn daarbij vooral de doorloopen wegen in West-Indië, en valt daarbij op te merken, dat op lage breedte, de orkanen zich steeds Westwaarts bewegen, met een geringe noordwaartsche afwijking, zoodat de cyclonen ontstaan op het ontwikkelingsgebied beoosten de eilanden boven den wind, deze raakt en alhoewel zijn aanvangsrichting W.N.W. is, vaak St. Domingo, Porto-Rico en zelfs Cuba feistert. Naarmate de bereikte breedte grooter wordt, buigt de baan zich meer van de linie af. Zoo bewegen op ± 30° N.B. zij zich in de richting van den meridiaan N.O. of O.N.O.

De geheele baan vertoont daardoor eenige overeenkomst met een parabool, waarvan de top naar het Westen is gekeerd. Volgens overlevering verplaatsen de orkanen zich juist langs de grenzen van de hoogedrukgebieden der z.g. keerkringsstiltegordel, zoodat het haast niet voor kan komen, dat cyclonen over Curaçao gaan, aangezien dit eiland voor hun banen op te lage breedte ligt, daar komt nog bij, dat de banen dezen hoogen druk steeds aan hun rechter zijde houden.

Omdat de orkanen zich tot vrij groote hoogte in den dampkring uitstrekken, is het te begrijpen dat ze genoodzaakt zijn zich te bewegen in die richting, waarin de grootste luchtmassa's stroomen.

De aanvangssnelhetd is in den regel zeer gering, slecht 1 a 2 zeemijlen per uur, voor 11° N. breedte 5 mijl, voor 20° N.B. 10 per uur en voor 30° N. breedte 15 mijlen per uur. Zoodat de snelheid vrijwel evenredig aangroeit met de breedte. De baan deelt de orkaan in een rechter en een linkerhelft. De uitgestrekheid der West-Indische orkanen hebben gemiddeld een middenlijn van ± 600 mijlen. De beweging van den wind waait om het centrum tegen de beweging der wijzers van het uurwerk in.

Zooals gezegd bestaat de middellijn van een cycloon soms ± 600 zeemijlen, en zóó verklaart het zich, dat cyclonen die bezuiden St. Domingo passeeren, hier bij ons een verandering van windrichting doen ondergaan; gepaard met dnnnen regen, dat Curaçao zich altijd bij het passeeren van zoo'n cycloon zich aan de linkerzijde bevindt, dus aan de minder gevaarlijke zijde, behoeft geen betoog.

Wanneer men b.v. op Curacao een wind waarneemt, uit het Z.W. of Z.W.Z. dan bevindt het centrum van den orkaan zich ergens in een peiling tusschen de N.W. en N.O. van ons. Wij zelf zijn dan in de minder gevaarlijke of linkerhelft.

Was Curacao een schip, dat hulpeloos ronddreef. dan zou het door den wind zelf uit het orkaangebied gedreven worden.

Curaçao komt dus nooit in de gevaarlijke of rechterhelft. Dat de cyclonen, die bezuiden Sto. Domingo passeeren, en Curacao van dunnen regen voorzien, (ik zeg dunne, want hoe dichter bij het centrum hoe dikker de regen, soms een pink dik) vaak onaangename gevolgen heeft voor de huizen, die zoo dicht langs den zeekant staan, is niet te verwonderen, alsook voor Bullenbaai, Piscadera en Caracasbaai benevens voor de Handelskade, aangezien er voor deze open baaien schijnbaar nooit rekening is gehouden met een Z. W. wind en zee, zoodat daar wel eens schade kan ontstaan. Dat het water met een dergelijke zee en wind niet de Breedestraat inloopt, waar bij kalmwater en hoogwaterspring het water maar 30 c M. van den rand staat, terwijl overal langs het Rifwater het water tot méér dan twee voet hooger werd opgedreven, kan alleen hierdoor verklaard worden, dat het zeewater in de breede en diepe haven ingestuwd, gelegenheid had zich bovendien over de groote en diepe oppervlakte van het Schottegat te verspreiden, terwijl het water, door den nauwen doorgang van het ondiepte Rifwater geperst binnen een betrekkelijk kleine en beperkte afgesloten ruimte spoediger veel hooger peil moest worden opgestuwd.

Uit het bovenstaande blijkt, dat Curaçao bijna niet bevreesd behoeft te zijn voor het overtrekken van het centrum van een cycloon, maar dat het *groote* gevaar eigenlijk begint, zoodra de wind uit het Zuiden of Zuid Westen omslaat en komt uit het *Noord-Westen*, omdat dit een aanwijzing is, dat het centrum van den orkaan dichter bij Curaçao nadert.

De gegevens voor dit artikel zijn ontleend aan:

De zeejournalen.
De monatskarte Deutsche Seewarte,
The pilot charts Washington,
De Maritieme Meteorologie,
en The Hurricane,
door PROF. DR. PAUL BERGHOLZ.

Is wettelijke bescherming van onzen handelsstand gewenscht ?

Twee weken geleden reeds hebben wij melding gemaakt van de indiening van een ontwerp-verordening, houdende bepalingen betreffende KOOPLIEDEN.

Doel van het ontwerp is, zooals de M. v. T. aangeeft, „den handelsstand tegen handelingen van ongewenschte elementen te beschermen."

En de maatregelen, waarom gevraagd wordt, worden genoemd, maatregelen „van zelfbehoud en noodweer."

Dus wederom, een sociale wet, ofschoon en niettegenstaande het initiatief is uitgegaan van den handelsstand zelf.

We stellen nu de vraag: Is wettelijke bescherming van den handelsstand gewenscht en te rechtvaardigen?

In normale omstandigheden, zegt de Gouverneur, zouden de voorgestelde maatregelen niet te rechtvaardigen zijn, met het oog op de huidige crisis zijn ze dit echter wel.

Ziedaar het standpunt van het Bestuur.

De kwestie is echter zóó ingewikkeld, en er zijn zóó velerlei tegenstrijdige belangen mee bemoeid, dat het wel eens de moeite waard is deze onder de loupe te nemen. In hoofdzaak zal het oordeel over het al- of niet-gewenscht zijn dezer maatregelen ervan afhangen, van welken kant en onder welk oogpunt men de zaak beschouwt.

Zoo zijn er, die fel tegen al zulke maatregelen gekant zijn, o. a. *De Onpartijdige*, die daarom het Bestuur in ernstige overweging geeft, het voorstel maar weer in te trekken. Achter deze partij staat een groot deel van het koopend publiek. „*De Onpartijdige*" spreekt van „onrecht" aangedaan aan „een overgroot deel van onze bevolking."

Er is voor deze meening veel te zeggen, al willen wij het woord „*onrecht*" niet onderschrijven. Het publiek vaart er in het algemeen wel bij, hoe meer door vrije en onbelemmerde concurrentie de prijzen der levensmiddelen naar beneden gaan. Wat kan het ze schelen, dat een deel van den handel zich dood concurrreert, geen vin zullen ze erom verroeren, als ze maar wat ze noodig hebben zoo goedkoop mogelijk kunnen krijgen.

Vooral in tijden van malaise, zooals we er thans een doormaken, dat er honderden en honderden zijn zonder werk, en tengevolge daarvan met hun huisgezinnen de beide einden van het jaar met moeite aan elkaar kunnen knoopen, is er heel veel voor te zeggen, dat het volk zoo goedkoop mogelijk kan leven. Ieder die maar een beetje zorg heeft, draait thans een dubbeltje twee keer om, alvorens het uit te geven. Er moet worden ingekrompen en bezuinigd, om den schoorsteen aan het rooken te houden.

En zoodoende begrijpen wij volkomen, dat men tegen het voorstel is, dat wel niet bestemd en bedoeld, maar toch in staat is een spaak in het wiel der concurrentie te steken.

Met des te meer reden is men er tegen, omdat in den zgd. boomtijd de kooplieden danig geprofiteerd hebben. Meermalen heeft het ons bevreemd dat er door het Bestuur niet werd ingegrepen.

Doch men kan de zaak ook nog van een anderen kant beschouwen. Een inzender van „*De Onpartijdige*" vindt er wel wat voor, om beschermende maatregelen in het leven te roepen, mits ze maar beperkt worden tot vreemdelingen, en niet gelden voor Curacaoënaars. De vreemdelingen zijn juist de ongewenschte elementen, waarvan gesproken wordt.

Waarom dan de wet ook uitgestrekt over Curaçaosche kooplieden?

„Ongewenschte elementen", is een term, waar tegenwoordig veel mee geschermd wordt, ofschoon hij meer of minder rekbaar is naar mate men min of minder den schadelijken invloed ervan ondervindt.

Wat ongewenscht is voor den een, is dat nog niet den ander.

Onze Curaçaosche handelslui zouden natuurlijk niets liever zien, als dat alle vreemde elementen geweerd werden. Jarenlang hebben zij het monopolie gehad, en heel ongaarne zien ze zich dat ontglippen. Er moet harder gewerkt, scherper geconcurreerd worden om het hoofd boven water te houden. De verdiensten worden minder, de tijd van in zoo kort mogelijken tijd zoo groot mogelijke winst maken, is voorbij.

Daartegenover staat, zooals boven reeds gezegd, dat het volk, het koopend publiek er over het algemeen van profiteert, zoodat het deze voor den handel ongewenschte elementen, als heel gewenschte maar liefst gehandhaafd zou zien.

Het is dus weer, zooals bij alle wetten, en vooral sociale wetten, een kwestie van wikken en wegen. Wat weegt het zwaarst: het belang van den handel of het belang van het koopend publiek? — Waardoor wordt het algemeen belang het best gediend?

In hoever is het mogelijk, het belang van den een te beschermen en behartigen, zonder het belang van den ander noemenswaard te schaden?

O.i. worden de twee belangen, van handel en publiek, TE SCHERP EN EENZYDIG tegenover elkaar gesteld, en worden daardoor de belangen uit het oog verloren, die zoowel voor den een als voor den ander gelden.

Wij meenen te mogen beweren, dat een krachtige handelsstand in het algemeen een levensbelang is voor de maatschappij, even goed als een krachtige geestelijk en lichamelijk kerngezonde werkliedenstand.

Het belang dat de maatschappij heeft bij een krachtigen handelsstand, is veel breeder en wijder dan men denkt; bestrijkt een veel grooter deel der maatschappij dan men oppervlakkig meent. En daarom zullen de wetten die den handelsstand tegen ongewenschte elementen beschermen, indirect ook een ander niet onaanzienlijk deel der bevolking ten goede komen.

Bij een krachtigen handelsstand is zoo goed als de fiscus ook de arbeidende stand gebaat.

Het is een bekend feit, dat onze Curaçaosche handel een kwijnend bestaan lijdt.

Geen treuriger wandeling dan in onze winkelsstraten, eertijds vol leven en vertier en bedrijvigheid, nu als uitgestorven. Al heel wat zaken zijn er over de kop gegaan; anderen liggen aan den rand van den afgrond, terwijl het meerendeel met moeite het hoofd boven water kan houden.

Waaraan is dat alles te wijten?

De algemeene malaise, die al zooveel op haar geweten heeft, is ook hier de hoofdschuldige. Zij is de oorzaak van werkloosheid, hetgeen tot noodzakelijk gevolg heeft, minder koopkracht. Waar niets of weinig verdiend wordt, is vanzelf ook niets of weinig te verbeteren. Men beperkt zijn uitgaven tot het uiterst noodzakelijke.

Naast de algemeene malaise als hoofdschuldige, zijn er nog andere oorzaken aan te wijzen. en wel de onverstandige, onoordeelkundige, onvoorzichtige wijze, waarop verschillende kooplui in den tijd van hoogconjunctuur, toen het geld als binnenstroomde, en er niets prettiger, maar ook niets gemakkelijker was dan handeldrijven, met dat zoo gemakkelijk verdiende geld zijn omgesprongen.

Nu klaagt men steen en been, - en er is reden tot klagen. Maar zou er niet minder reden tot klagen geweest zijn, had men wat meer voorzichtigheid betracht, en er maar niet op los geleefd, alsof er nooit een eind aan de bestaande welvaart zou komen.

En nu komt er nog bij de scherpe concurrentie van de vreemdelingen, de z.g. ongewenschte elementen, die met een matige winst tevreden zijn, van deze matige winst nog matiger leven, en zoo geleidelijk hooger en hooger stijgen, tot schade natuurlijk van onze Curacaosche kooplieden.

Daarom gaat het nu juist.

Is in het algemeen belang, wettelijke bescherming tegen deze, in hun oog ongewenschte elementen, te rechtvaardigen?

Wij hebben als onze meening uitgesproken, dat een krachtige handelsstand een levensbelang voor de maatschappij is. Een maatschappij is nu eenmaal een organisch geheel. Gaat het den eenen stand goed, dan profiteert de andere er ook indirect van. Hoe beter het den landbouwer en den werkman gaat, des te beter voor den handel. Maar ook omgekeerd weer: hoe beter en vlotter de handel, des te beter voor den arbeidenden stand. Er bestaat een zekere wisselwerking tusschen de verschillende standen.

Als de handel florisseert, dan wordt er gebouwd, verbouwd, gemoderniseerd, men is niet bang voor de dubbeltjes, men laat ze rollen, terwijl in een tijd als thans iedereen zijn handen op zijn zak houdt. Bloeit de handel dan profiteert de werkman

Dit is nu maar in heel geringe mate het geval bij de vreemde kooplui, die hier hun geluk komen beproeven.

Hier komt nog iets bij. Wanneer wij spreken van beschermende maatregelen voor de kooplieden dan zijn daarmee niet alleen de enkele groote handelslui gebaat, maar ook heel die menigte van kleine kooplieden, die er zooveel in onze maatschappij gevonden worden; goede rechtschapen menschen, die steeds ieder het zijne geven, wier heele leven en bestaan op den kleinhandel is gebaseerd, wier huishouden ernaar is ingericht, en die zich moeilijk in een anderen levensstaat kunnen wennen.

Deze allen zullen dankbaar de bescherming der wet aanvaarden, omdat zij daardoor eenigzins gesterkt en gesteund worden in hun thans zoo wankel bestaan.

Dit nu aangenomen, zijn wij met het Bestuur van oordeel, dat in de gegegeven omstandigheden, beschermende maatregelen wel te rechtvaardigen zijn, — mits zij geen belemmering inhouden voor den Curaçaoschen handel, en dus beperkt blijven tot de vreemdelingen, die hier hun geluk komen beproeven; — mits echter ook aan deze een kans gegeven worde zich hier te vestigen, en op een eerzame manier hun brood te verdienen.

Het gaat toch niet aan, de poort te sluiten voor alle vreemdelingen.

Curaçao heeft steeds moeten leven van de vreemdelingen. Daarom zouden wij het princiep willen zien toegepast van: „leven en laten leven."

Het vonnis in zake den rumsmokkel.

Op Maandag 31 October ll. is door den Kantonrechter Mr. P. van der Biezen uitspraak gedaan in de zaak van den bekenden rumsmokkel. Ontdaan van den juridischen stijl komt, de dagvaarding in zijn eenvoudigsten vorm hier op neer:

De beide gebroeders Prince worden aangeklaagd 1e dat zij in afspraak en in vereeniging met S. A. Henriquez, kapitein van de Venezolaansche bark *Martha* in den nacht van 8 op 9 Sept. 1932 op Curacao hebben ingevoerd 5826 Liter rum van 50%, aanwezig in 222 (of 220) petroleumblikken, te Martinique verscheept en uit den Venezolaanschen schoener Martha, gezagvoerder S. A. Henriquez, op de hoogte van Fuikbaai of Caracasbaai op een afstand van ongeveer één zeemijl (van 1852 M.) van de kust, dus binnen het territoriale watergebied van Curaçao in een andere boot Vencedor langszij van genoemde schoener Martha, behoorende aan Cecilio Evertsz, die lading rum hebben overgeladen, met de opdracht die rum naar Piscaderabaai te doen vervoeren en in die baai te doen lossen, zonder dat de inklaring voor den invoer, noch betaling van het invoer- en accijns te voren was gedaan.

2o. dat op den 8 of 10 September zonder vergunning van den Inspecteur der Belastingen, door de (of één der) beklaagden, in een gehuurd huis, gelegen op *Parasasa* in de omgeving van Piscaderabaai (2e district) alzoo op onvrij terrein een nederlaag (een depôt) van gedistilleerd hebben gehad bestaande uit 5826 Liter rum ad 50% aanwezig in 222 (220) petroleumblikken.

3o. dat zij op 10 September, omstreeks 12 uur 's middags, zonder dat het vervoer gedekt was door het vereischte geleibiljet (van den Kol. Ontvanger) in een truck 550 Liter rum ad 50% over den openbaren weg op Parasasa (2e district) hebben doen vervoeren.

Die feiten leveren op, dat onder 1o. het misdrijf van het invoeren op Curaçao van goederen, die aan invoerrecht en accijns onderworpen zijn met ontduiking van de voorgeschreven aangifte tot invoer is strafbaar ingesteld. Hiervoor werden de *drie* beklaagden *ieder* veroordeeld tot een geldboete van 3000 gld. subsidiair 6 maanden hechtenis.

2o Het misdrijf van „het zonder schriftelijke vergunning van den Inspecteur een nederlaag (een depot) van goederen hebben op Curaçao buiten het stadsdistrict", wat verboden is.

Hiervoor zijn de gebroeders Prince veroordeeld gezamenlijk tot een boete van 58.551.30 fl. (nl. 5 maal het ontdoken invoerrecht en accijns) subsidiair 50 dagen hechtenis voor elk der beklaagden.

3o. Het misdrijf van „het zonder dekking voor het vereischte document gedistilleerd in een grootere hoeveelheid dan van 10 Liter in het stadsdistrict (3 L. op onvrij terrein) op Curaçao vervoeren," bij de wet verboden.

Hiervoor zijn de gebroeders Prince veroordeeld tot 2.200 gld. gezamelijk, subsidiair voor ieder 25 dagen hechtenis.

Bovendien is de geheele hoeveelheid van 5826 Liter in beslag genomen en verbeurd verklaard.

Bij dit proces werden 17 getuigen gehoord, waaronder twee à decharge.

Uit het getuigenverhoor is komen vast te staan, dat de kapitein Henriquez met een der gebroeders Prince de afspraak gemaakt heeft om het gedistilleerd van Martinique tot dicht bij Curaçao te vervoeren en daar te doen overschepen in een kleiner barkje. De beide gebroeders Pr. hebben hier op Curaçao voor alles gezorgd, een barkje moest hier voor dat doel aangezocht, een huisje gehuurd, een truck aangenomen om de dranken te vervoeren.

Na het lossen der lading is de schoener *Martha* buiten nog wat heen en weer blijven laveeren en pas den volgenden dag of later de haven binnengezeild om niet de aandacht te trekken.

Van uit Martinique is door den kapitein een telegram verzonden voor een der gebroeders Prince om hem in kennis te stellen, wanneer de schoener van Martinique vertrokken was.

Voor zoover wij weten, is er tot nu toe nog geen hooger beroep aangeteekend.

De Spaansche revolutie.

Wie waren de raddraaiers?

Het hieronder volgend artikel onder bovenstaande titel ontleenen we aan *De Tijd*. Het is geschreven door DR. C. W. SPEEKMAN, die eenige jaren voor zijn studies in Spanje woonde en het land en zijn bewoners en politieken toestand van eigen aanschouwen kent:

„Hoe verklaarde u, dat Alfons XIII, die vroeger „*el rey simpatico*" (de simpathieke koning) heette, in enkele jaren de volksgunst zoo algemeen verloren heeft, vroeg ik eens aan een verdreven Spaanschen priester.

„Zeg gerust, in één jaar," was het antwoord.

„Het is u bekend, dat de dictator Primo de Rivera eens bevel gaf, dat alle ambtenaren op een bepaalden dag te negen uur op hun respectieve bureaux aanwezig moesten zijn. Wat gebeurde toen? In de allermeeste bureaux was geen plaats voor al de Ambtenaren, die eraan verbonden waren, sommige lokalen konden ze zelfs niet bevatten. Velen wisten niet, waar ze moesten wezen, enkelen waren op vier of vijf plaatsen tegelijk aangesteld, zonder misschien ooit op een enkele werkzaam te zijn geweest; natuurlijk had toch iedereen op tijd (zijn salaris) gehad. Al die overbodige eters uit de staatsruif werden toen door den dictator ontslagen en hierdoor had hij zich een leger van verbitterde vijanden geschapen, dat talrijk en invloedrijk was. Dezen hebben den anti-monarchistischen geest verbreid in de hoop onder een republikeinsche regeering hun plaats aan de staatsruif weer terug te krijgen."

Waar ligt het centrum?

Hoe begrijpelijk dit antwoord ook was, geheel bevredigend leek het mij niet. Zeer zeker, elke revolutie wordt door een kleine minderheid gemaakt; maar die minderheid moet georganiseerd en geleid worden, anders vermag zij niets. Er moet een organisatie geweest zijn, die het volk bewerkt, zeggen we gerust, opgezweept en bedrogen heeft. Want dat de anti-monarchistische geest niet in werkelijkheid de algemeene was, blijkt zelfs uit de zoo beruchte gemeenteraadsverkiezingen, die alleen in de groote steden (behalve Burgos) een republikeinsche meerderheid opleverden (als er tenminste niet in geknoeid is), maar in heel het land samen een monarchistische. Vervolgens zou de stemming in dat geval thans niet zoo overheerschend monarchistisch zijn. Dat men bedrogen is, wordt trouwens openlijk gezegd. Naar men mij verzekerd heeft, houdt de republiek zich staande door ophitsing of althans bewerking van het rumoerige gedeelte der arbeidersklasse en door den zgn. constitueerende vergadering, die voor een groot gedeelte stemt zooals de regeering wil, om het maandelijksche salaris van 1000 pesetas en het recht van kosteloos reizen in heel Spanje niet te verliezen.

De partij van Azana is niet zeer sterk, maar stemt men niet zooals hij wenscht, dan dreigt ontbinding en dan zou de heerlijkheid uit zijn. Want voor nieuwe verkiezingen zijn zij doodsbenauwd.

Spanje is dus het slachtoffer geworden van een complot, dat den opstand voorbereid, georganiseerd en geleid heeft.

Waar is dat gesmeed? Een boek, getiteld *Origenes de la Revolucion Española* (oorsprong der Spaansche revolutie) van Juan Tusquest, professor te Barcelona, beschuldigt openlijk hiervan de **Vrijmetselarij**. Het is de moeite waard zijn bewijzen eens na te gaan.

Spaansche Vrijmetselarij

Zeer verzwakt was in Spanje de vrijmetselarij voor den staatsgreep van Primo de Riviera, maar onder zijn bestuur heeft zij zich georganiseerd en haar invloed op leger, vloot en politiek herwonnen. Primo zelf zag het gevaar niet in en lachte minachtend over alles, wat men hem vertelde over de loge en haar plannen. Wel verbood hij in Madrid het houden van een vrijmetselaarscongres, maar een zijner ondergeschikten, generaal Barrara liet het toe in Barcelona.

Quinones de León, oud-gezant te Parijs en de onzalige raadgever des Konings, was logebroeder. Vele andere elementen van de dictatuur waren met de loge bevriend. Zoo kon de vrijmetselarij weer tot bloei komen. Het Groot Oosten van Spanje (*Grande Oriente Español*) telde 362 loges in 1883, in 1922 slechts 33, doch in 1927 reeds 85 en in 1931 weer 105. De Groote Spaansche Loge (*Gran Logia Española*), een andere vertakking, die hoofdzakelijk Catalaansche elementen bevat en een gewestelijk karakter vertoont, telde in de genoemde jaren respectievelijk 18, 10, 42, 42 loges. Tusschen de jaren 1925—1928 liet zich de meerderheid der linksche politici van Andulasië en Catalonië als lid inschrijven. Macia, de bekende leider der Cataloniërs en majoor Franco, de man van den opstand in Jaca, waren lid van buitenlandsche loges. Om een idee te geven van de brutaliteit der Spaansche vrijmetselaars zij hier vermeld, da het bulletin der Gr. Sp. Loge van 1924 het onbeschaamde plan bevatte, de geestelijkheid van Catalonië over te brengen naar de Baskische gewesten en de Baskische naar Catalonië. Dit artikel No. 8 was onderteekend door Mata en getiteld: „Van het tegenwoordige oogenblik." Dat was dus, volgens de heeren, wat op het oogenblik noodig was. Baskisch en Catalaansch zijn twee talen, die evenveel verschillen als Chineesch en Hollandsch, en het gewone volk in die streken kent het Spaansch niet of gebrekkig. Rotary en Theosofisme genieten de hooge bescherming en gunst der Broeders."

Nadat de vrijmetselarij vasten voet had gekregen in de regeeringskringen en andere corporaties van invloed, begon zij met de uitvoering harer plannen. Ook nu viel de blinddoek nog niet van de oogen des dictators. Twee hooge officieren schreven een zeer tendentieuze brochure, waarin ook een verdediging der vrijmetselarij. Zij kregen 'n maand arrest, maar 't vonnis werd veranderd en zij werden vrijgelaten. De politie kwam verschillende samenzweringen op het spoor; vele leden van de loge in Alhama en Jerez werden gevangen genomen, maar terstond weer op vrije voeten gesteld. Bij een ander complot werden eveneens verschillende vooraanstaande vrijmetselaars gevangen gezet; ook zij kwamen spoedig vrij en de verdenking werd geleid op ... den kardinaal-aartsbisschop van Tarragona. Men beweerde, dat deze vroeger gaan Primo, dat zijn vriend, de bovengenoemde Barrera, onder leiding der loge, aanvallen richtte op het Catalaansche episcopaat, hij lachte ongeloovig. Zelfs plaatste hij Perpena, een vrijmetselaar en groot oplichter in het ministerie van financiën. De professoren Fernando de los Rios en Besteiro bedierven de universitaire jeugd met hun theorieën. De hoofden der spaansche partij waren in 1926 en '27 weer in de Loge getreden; velen hunner bekleedden vette staatsposten. De socialisten, die intellectueel door de vrijmetselarij geleid werden, hadden zich onder de dictatuur onbeschaamd tot regeeringspartij verklaard. Geen wonder dat de secretaris van den Hoogen Raad der vrijmetselarij in de vergadering van 1927 verklaarde: **Wij vrijmetselaars hebben reeds de posities veroverd, die de revolutie mogelijk zullen maken.**" In de naamlijst der *Logia Hispano—Americano* komt de naam voor van een groot-industrieel uit Manila, Richard Benjamin, die een deel van het geld gaf voor de revolutie en door wiens bank het Sovjetgeld binnenkwam. Om een idee te geven van de sterkte van menige Loge, zij hier vermeld dat volgens de naamlijst tot de *Gran Logia Regional de Mediodia* (groote gewestelijke Loge van het Zuiden) op 15 October 1926, 1059 leden behoorden, waarvan 604 in allerlei bezoldigde betrekkingen zaten. In geheel Spanje zijn 160 Loges met ongeveer vijfduizend leden. Sinds December 1932 bestaat er ook een vrouwelijke Loge. Men vergete niet hun relaties met Rotary, Theosophen enz.

Tegelijk met de Loges ging ook het socialisme in 1928 tot den aanval over. Onder het voorwendsel de arbeiders bijeen te roepen tot een socialistisch congres, verspreidde men een blaadje („*Memoria y orden del dia*",) dat openlijk allerlei revolutionnaire ideeën verkondigde over den oorlog in Marokko, den koning en de regeering.

„De omstandigheden zijn veranderd; wij moeten van den economischen tot den politieken strijd overgaan", schreef een der socialistische leiders. En in „*El Socialista*" van 6 Juli 1928 voegt hij er aan toe, dat zonder de arbeidersklasse geen enkele regeering in Spanje zich zal kunnen staande houden. Primo de Rivera werd baas, schreef een krachtig protest, maar men ging doodbedaard zijn gang.

Het geluksjaar.

De dictatuur viel. Berenguer kwam aan het bestuur. De vrijmetselarij juichte deze verandering toe, noemde 1930 een „geluksjaar." De beruchte majoor Franco schreef later (1931): De regeering deed alles om de mislukking harer maatregelen te voorkomen, maar wij bereidden de republikeinsche krachten voor. Van de regeering maakten deel uit drie redacteuren van „*El Murcielago*" (De Vleermuis) een geheim blaadje, dat voortdurend de verkeerheden van het bestuur aan het licht bracht en dat de stormram is geweest, die de dictatuur en de monarchie omver heeft geworpen." De grootmeester Esteva verkondigde in de vergadering van 7—9 Juni 1930 te Madrid de noodzakelijkheid alle linksche partijen te vereenigen tot een front tegen de regeering. Gedurende het bestuur van Berenguer verdrievoudigde het getal der socialisten. Ook de Loge breidde zich sterk uit in het leger en door de studenten. De Koning was omgeven door vrijmetselaars. Bij het uitgaan van fabrieken en werkplaatsen en onder de soldaten werden blaadjes uitgedeeld vol van het hevigste anti-clericalisme. Het revolutionnair comité te Parijs, gesteund door de Br. van Frankrijk en Portugal, was midden Februari 1931 volledig klaar met zijn voorbereiding der revolutie, die in April uitbrak.

Was er dan geen tegenwerking? Zeer zeker. De politieke artikelen van Francisco Cambó (schrijver en politicus), het succes van Juan Ventosa in het ministerie van financiën en de vereeniging van vele rechtsche elementen tot redding van het vaderland, brachten herhaaldelijk het revolutionnaire comité te Parijs in verlegenheid. Maar de tegenwerking kwam te laat en was niet krachtig genoeg. Een der voornaamste bewerkers der revolutionnaire beweging, de heer Pujulá, hoog opgeklommen lid (Kadosch-ridder) in de Catalaansche Loge, agent van de bank van Catalonië, correspondent van het Barceloneesche blad „*El Diluvio*" (de Zondvloed) enz., werkte, zooals de Fransche „*Cahiers de l'Ordre*" van Maart-April 1931 (bl. 173) vertellen „onder het vaderlijk oog onzer politieke bureaux, die hem zoo genegen waren, dat zij op zijn verzoek en om hem een plezier te doen in October 1928 een zekeren Pedro Sanz, artist en correspondent van Spaansche bladen en hoog vrijmetselaar, die in Frankrijk gevangen genomen en veroordeeld was wegens zedenschandalen ..... in vrijheid stelden. Wel erg vriendelijk!

Geld uit Rusland.

Men gaf millioenen uit; vanwaar kwamen die? „Twijfel er niet aan: zij kwamen van Rusland, passeerden door de handen van Amerikaansche bankiers en werden uitgedeeld door de Spaansche loges", zoo luidt het antwoord, gegeven door den heer Fouquet, secretaris van „*Les Cahiers de l'Ordre*". Bevestigd wordt het verhaal, dat majoor Franco deed bij een souper in het Casino der artillerie-officieren, Het komt hierop neer; Macia was bevreesd, dat bovengenoemde Cambó de bovenhand zou behouden in Catalonië. Dit moest belet worden door middel der massa. De vertegenwoordiger der arbeidersvereenigingen was het hiermee eens en zeide, dat het geld, door de Noord-Amerikaansche loges geschonken, ter beschikking gesteld, voor iets moest dienen. Er volgde een lange diskussie. Een artillerie-officier wees op het gevaar der onderneming. „Overigens stuit het mij tegen de borst, dat wij meewerken met dat **buitenlandsche spel. De sjovets wagen hun millioenen, zooals wij ons geluk beproeven in het hazardspel.**"

Tenslotte besloot men tot den opstand der artillerie in Jaca, studentenrelletjes en opstootjes onder de schreeuwers op straat, die misschien zelf meenen, voor hun diepe overtuiging uit te komen bij dergelijke straatoproeren, niets anders zijn dan draadpoppen, die door achter de schermen blijvende ophitsers bewogen worden.) Enkele dagen vóór den opstand in Jaca kreeg het bijkantoor van een buitenlandsche bank in Barcelona een zeer hoog bedrag overgestuurd door een bank in Noord-Amerika.

Er zijn nog vele anderen gegevens, die op diezelfde herkomst wijzen. En toen de republiek was uitgeroepen, werd tot president van den Hoogen Bankraad aangesteld Augusto Barcía, Groot-commandeur van den Souvereinen Raad der vrijmetselarij in Spanje, en ter liquidatie van de goederen der Jezuïeten Demófilo de Buen, Grootmeester van het Spaansche Groot Oosten gedurende de laatste jaren. (Vermakelijk komen mij altijd die klinkende-titels voor; daar schijnen de Broeders erg van te houden!).

DR. B. W. SPEEKMAN.

BERICHTEN.

Soeur Donata.

Als een bijzonderheid vermelden we dat de Eerw Soeur Donata, werkzaam in het St. Martinus-Gesticht, deze week Dinsdag voor 50 jaar geleden op Curaçao aankwam zonder in al die jaren ooit een enkele maal meer bezoek aan het moederland gebracht te hebben. Tot voor weinige jaren heeft zij nog geregeld aan het hoofd van een klas gestaan. Doch haar groote, onwaardeerbare verdienste is, dat zij gedurende al de jaren ook nog 's middags buiten de schooluren aan eenige achterlijke kinderen met een eindloos geduld de grondbeginselen van den godsdienst bijbracht en ook tal van volwassen vrouwen, wier godsdienstige opvoeding in haar jeugd verzwaarloosd was, voorbereidde voor haar eerste H. Communie. Voor deze allen blijven haar wijze lessen onvergetelijk en nog altijd gedenken zij vol dankbaarheid wat zij aan die goede Soeur Donata verschuldigd zijn. „*Wie velen onderrichten ter gerechtigheid, zullen als sterren schitteren aan het uitspansel.*"

Nagekomen berichten van Stormschaden.

Het is licht begrijpelijk, dat de open baaien langs den geheelen Zuidkant van ons eiland bij den Zuidwesterstorm van de vorige week Maandag en Dinsdag 1 en 2 November zeer veel geleden hebben.

Op Caracasbaai, de uitvoerhaven van stookolie van de C. P. I. M. zijn alle pieren en boeien weggeslagen en een motorboot die in de zware branding geankerd lag, is van zijn ankers losgeslagen en tegen het strand vernield. De bemaning sprong nog in tijds te water en is met moeite gered.

Op *Jan Thiel* is het geheele badhuis vernield en verdwenen.

Ook Piscaderabaai, het rust- en ontspanningsoord van de employé's van de *Caribbean* van Maracaibo, heeft veel geleden. De badhuisjes boven op het plateau werden van hun cementen voetstuk geslagen en gedeeltelijk vernield een groot eind ver weggeslingerd. De betonnen wegen van ongeveer een meter breedte zijn geheel vernield en verdwenen.

Van de gewapend-betonnen trap, die van het rotsplateau naar het strand afdaalt, is niets overgebleven, dan eenige ontwrichte en verbogen ijzeren stangen. De steenen gebouwen boven op het rotsplateau hebben gelukkig weinig geleden, alleen sloeg het zeewater tot binnen in de breede mooie waranda rondom het restaurant en doodde de prachtige sierplanten die daar stonden opgesteld.

Ook aan de St. Michielsbaai (Boca San Michiel), waar een zeer talrijke visschers-kolonie woont, heeft de storm zeer duchtig huisgehouden. Elk jaar wordt hier op het feest van den Apostel St. Petrus de zee gezegend. Hier staat ook sinds verscheidene jaren een gemetselde preekstoel. Deze is door de storm geheel vernield. Enkele stukken er van liggen nog in de nabijheid, doch een groote blok steen, dat er ook toe behoorde, is door de zee wel 200 M. ver weg geslingerd. Bijna al de huisjes der visschers hebben aan den westkant zeer veel geleden, sommige liggen ingestort, van één staat het dak nog op eenige palen, terwijl verder het geheele muurwerk is weggeslagen. Als een bewijs van de geweldige kracht van de golven kan dienen, dat groote rotsblokken door de zee zijn afgebroken en in het water neergestort, die nu nog bij laag water boven de oppervlakte uitsteken. — Het water van de zee liep hier aan de Boca zoo hoog op, dat het regenwater, dat van Malpais hierheen over de rotsen stroomde, in verbinding stond met de zee.

De kerk en pastorie van Jan Doret waren geheel onder water geloopen, al het kerkgoed in de sacristie was kletsnat geregend.

Op Bullebaai, de uitvoerhaven voor benzine van de C. P. I. M., werd een der pieren geheel en een andere voor een groot gedeelte vernield, verder zonken er twee groote lichters en werden bijna alle boeien van hun ankers losgeslagen en gingen verloren. Het rotsplateau ligt hier ongeveer vijf meter boven zeepeil, doch ook hier sloegen de golven hoog boven de rotsen uit.

Op Westpunt, waar een groot breed strand dooroopt tot aan het hooge rotsplateau, dat bijna 10 M. boven den zeespiegel ligt, hadden de visschers bij het opkomen van den storm de voorzichtigheid gehad al de visscherbooten op strand te trekken, en tegen den hoogen rotsmuur in veiligheid te brengen.

Doch toen ook dit geheele strand onder water liep, lagen de booten ook daar niet meer veilig en brachten de kranige visschers hun booten opnieuw te water en brachten ze door de woeste woelige zee naar den Noordkant van het eiland, waar het nu zeer rustig was en de booten geen gevaar dreigde.

De groote tamarindeboom vlak vóór de pastorie van Westpunt, werd neergesmakt, gelukkig zonder aan de Pastorie eenige schade te berokkenen.

Ook op Bonaire is de schade zeer groot geweest. Zooals men weet heeft het eiland Bonaire geen veilige haven, doch ligt de stad Kralendijk aan de open reede en is het hier bij Westen wind voor de schepen zeer onveilig. De vroegere oude steiger, ongeveer 10 jaar geleden gebouwd door gezagheber Beaujon, werd reeds den eersten dag totaal verwoest. De nieuwe steiger nog niet lang geleden gebouwd, verloor acht pilaren. Het noodweer begon hier 's morgens tusschen 5 en 6 uur met hevige regens en onweer.

Langs de kust van de West Playa steeg het water vijf meter hoog en kwam tot vlak tegen de rij huizen te staan, gelukkig zonder er binnen te komen. Zelfs het postkantoor heeft een tijd lang groot gevaar geloopen om vernield te worden.

De golven hadden de trap en een stuk van de muur reeds afgebroken. Gelukkig bracht de zee zelf hier weer redding, doordat ze vlak voor het Postkantoor een dam opwierp dat het huis toen voor de golven in veiligheid stelde.

Er lagen op dien dag van den storm drie barken op de reede, nl de *Julia Felidad*, met de *America* en *Morgenster*. De eerste werd met kabels door twee trucks en 100 paar sterke armen op den wal getrokken en heeft daaraan zijn behoud te danken.

Met de twee andere barken was het veel ernstiger gesteld. De bemanning kon onmogelijk meer van boord komen en heeft dien heelen nacht in duizend angsten aan boord den verschrikkelijken storm meegemaakt. In den vroegen morgen van 2 Nov. rukte de *America* van zijn ankers los en werd door den storm op het strand gedreven, gelukkig zonder veel schade geleden te hebben.

Met de *Morgenster* liep het minder goed af. De kapitein bond zijn lichaam aan den mast vast, en toen werd de bark op het strand getrokken, waarbij echter de kiel van het schip groote averij bekwam.

's Middags ten drie uur ongeveer van den 2 Nov. bedaarde de storm wat, en was het grootste gevaar geweken.

Zooals we in ons vorig nummer reeds meldden, werd den vorigen Zaterdag de Eerw. frater Radulfus, Directeur van *Scherpenheuvel*, met het S.S. *Carabobo* van New York terug verwacht. Deze boot is echter, pas den volgenden dag Zondag binnengekomen. Het zwaarste weer heeft de boot echter langs de Amerikaansche kust, vooral bij Kaap *Hateras*, ontmoet. Bij aankomst te San Juan, Porto Rico waren daar pas de alarmseinen van den orkaan binnengekomen. Daarom besloot de kapitein het vertrek naar Curaçao nog 12 uur uit te stellen. Op weg hierheen had het schip met zeer zware deining te kampen. Doch het groote gevaar, dat men toen geloopen heeft, bestond hierin, dat men gedurende twee volle dagen, wegens den zwaar bewolkten hemel, geen zon of sterren te zien kreeg, zoodat de kapitein niet in staat was astronomisch met zekerheid de plaats te bepalen waar het schip zich bevond.

En men wist zeker, dat men toen ongeveer in de nabijheid was van de gevaarlijke, laag klippen van de Avesen Roqueseilanden, waar eenige jaren geleden ook het S.S. *Zulia*, eveneens van de *Red-D-line*, vergaan is.

Wat de toestand nog angstiger maakte, was dat men nergens het licht van den vuurtoren van de Roques te zien kreeg. Eindelijk zag men den volgenden morgen het licht van den vuurtoren van La Guayra, zoodat men zonder het te weten, de gevaarlijke zône dier klippen reeds gepasseerd was.

Mgr. P. I. Verriet.

Dinsdagavond 12 uur is Z. Doorl. Exc. Mgr. P. I. VERRIET, samen met de Hoog Eerw. Pater Vicaris M. VAN DEN ELSEN, met de *Trujillo* naar Aruba vertrokken, om daar persoonlijk de schade in ogenschouw te nemen door het instorten van den toren en voorgevel van de Kath. Kerk van Santa Cruz aldaar.

Morgen Zondag wordt Mgr. weer daar terugverwacht.

Liefdadigheids avond.

Op Zaterdag 3 December a. s. zal het kinderkoor van de Politie-Ontspannings vereeniging „*Onderling genoegen*", met medewerking van de muziekvereeniging „*Cecila*" een uitvoering geven in het Theater Brion, waarvan de opbrengst is bestemd, ten bate van de afdeeling Curaçao van het *Nederlandsche Roode Kruis*. Opgevoerd zal worden een Kinder - Operette „De Prins van Sind". Voor zoo ver ons bekend, heeft een dergelijke uitvoering op Curaçao nog nooit plaats gehad. Wij vermoeden daarom dat er zeker veel belangstelling voor deze avond zal bestaan en hopen dan ook dat deze eerste Operette een succes mag wezen en een ruim batig saldo zal schenken aan ons *Roode Kruis*.

In dank ontvangen:

Van het hoofdagentschap van de K. N. S. M. de maandelijksche tijdtafel van de booten dier Mij, die hier gedurende November aankomen en vertrekken en ook een nieuwe tijdtafel van Lijn A. van de booten die varen tusschen Curaçao en Puerto Rico en Sto Domingo.

Drenkeling.

II. Zondagmorgen werd door eenige visschers in het Schottegat in de buurt van *Koningsplein* een lijk in het water drijvend opgemerkt. Terstond werd door hen de politie gewaarschuwd. Het lijk was door den golfslag en het schuren langs de rots zeer verminkt en in verren staat van ontbinding en moest terstond begraven worden. Toch kon het nog door verschillende kenteekenen van schoenen, kleeren en huissleutel geïdentificeerd worden als het lijk van den Heer H. Gaerste, tandarts, die reeds sedert 5 dagen vermist werd en het laatst gezien was Maandagavond aan boord van de *Trujillo*. Bij het vertrek van de boot tegen middernacht was hij aan wal gegaan. De Zuiderstorm was toen reeds in vollen gang. Wellicht is hij toen door de duisternis misleid van den wal in het water gevallen en is het lijk door den stroom naar het Schottegat gedreven.

Ver. Protestantsche Gemeente.

Volgens de *Aruba Gráfico* is de Eerw. Heer Ds. C. E. H. J. MILET DE ST. AUBIN, Predikant op Aruba, in gelijke betrekking beroepen bij de Ver. Protestantsche Gemeente alhier.

De nieuwe President van de V. S.

Reeds Dinsdag avond kort na middernacht was hier reeds per radio bekend geworden, dat dien dag Mr. Franklin D. Roosevelt met groote meerderheid tot nieuwen President van de Ver. Staten gekozen was. Zooals men weet, behoort de nieuwe President tot de Democratische Partij, wat sedert Woodrou Wilson (1913 — 1921) niet meer gebeurd was. Deze nieuwe President FRANKLIN ROOSEVELT, is een neef en dus niet zooals sommigen meenen, de zoon van Theodore (Teddy) Roosevelt, die van 1901 tot 1909 President was.

Een zoon van den vroegeren President Teddy Roosevelt heet Kermit Roosevelt en was vroeger Gouverneur van Porto Rico en is nu Gouverneur van de Philippijnen.

De nieuwe President heeft in zijn verkiezingsspeeches heel wat beloofd, wat hem zeker zeer moeielijk zal vallen te volbrengen, vooral in verband met de slechten economischen toestand en de groote werkeloosheid, die er heerst.

Hij heeft ook beloofd de invoertarieven te verlagen en de *prohibition* wetten gedeeltelijk af te schaffen.

We zullen zien.

Zooals onze lezers weten, treedt de nieuwe President pas in functie op 14 Maart van het volgend jaar. Hij heeft beloofd, nog vóór dien datum een reisje te maken naar de West-Indies, waarmee wel zal bedoeld zijn: Cuba, Porto-Rico en het Panamakanaal. Ons eiland zal wel niet die eer van zulk een hoog bezoek krijgen.

Als een bijzonderheid deelen wij hier nog mede, dat op denzelfden dag van den Presidentskeuze ook een nieuwen Gouverneur van New-York is gekozen, Deze heet LEHMAN en is Israëliet. Dit is de eerste maal dat een Israëliet voor dien post gekozen is.

Attentie.

Door bijzondere omstandigheden kan in dit nummer *niet* het vervolg-artikel over *Geloofsdwang* geplaatst worden.

St. Cecilia.

Programma der uitvoering op Zondag 13 Novb. a.s. des avonds om 7 uur op het Brionplein.

1. Coeur Loyal Pas-red, G. Cadenne
2. Stradella Ouverture Flotow
3. Felipe IV Valse Gonzales
4. Potpourri Populaire N 10 Renaud
5. Mis Amores Danza Madera

PAUSE.

6. Rumania Marsch D. Granado
7. Fantaisie sin Fannhauser R. Wagner
8. Een Jolig Feest, Potpouri J. Boskaljon
9. Dei schöne Isabella Pasodoble Mascherino.

Club San Genesio.

Er is hier onlangs door katholieke jongelui een nieuwe club van amateurs-tooneelisten opgericht genaamd *San Genesio*, die de volgende week Woensdag 16 November in het Theater *Brion* s'avonds ten 8.15 uur voor het eerst voor het voetlicht zullen verschijnen met een blijspel in 3 bedrijven: *Un castigo merecí* en een klein naspel in 2 bedrijven dat nog geen titel heeft, maar waaraan een prijsvraag is verbonden voor den mooisten titel, die het publiek daaraan geven zal. Wij wenschen de nieuwe Club veel succes, een lang bestaan en a.s. Woensdag een stampvolle zaal.

Toeristenbooten.

Morgen Zondag 13 November wordt hier de eerste toeristenboot, de *Columbus* verwacht van de *North German Lloyd's Express Liners*, metende 32.565 Reg. Tons. Deze boot zal de reis van New-York hierheen in drie dagen maken. De boot komt niet de haven binnen, maar gaat naar Caracasbaai en vertrekt 's avonds ten 7 uur naar La Guayra.

Welkom.

Woensdag morgen is met het *S.S. Crijnssen* de Heer H. E. Kiës, hoofdagent van de K.N.S.M. alhier, van zijn verlofreis naar het moederland weer op zijn post teruggekeerd.

Regenval in de maand October.

In de stad viel 246.4 m.M.
In het Westdistrict van Curaçao viel

Op St. Willebrordus	257.2 m.M.
„ Doksterstuin	127.2 m.M.
„ Westpunt	124.1 m.M.
„ Barber	115.- m.M.
Op het eiland ARUBA	216.3 m.M.
Op het eiland BONAIRE:	
Rincon	132.5 m.M.
Kralendijk	97.2 m.M.
Op St. Martin	84.8 m.M.
Op Saba	196. m.M.
Op St. Eustatius	203.5 m.M.

Doch gedurende de stormdagen van 1 en 2 November alleen viel er op:

St. Cruz, Aruba	477. m.M.
Bonaire 1—5 Nov.	171. m.M.
Op Curaçao, Groot Sta Martha	265. m.M.
„ Curaçao in de stad	311.4 m.M.

Niettegenstaande de voortdurende atmosferische storingen in het Noord Westen van de Caraïbische Zee tusschen Cuba en Jamaica en bij de Noordkaap Gracias van Nicaragua en de barometer hier duidelijk op reageerde gedurende deze week, hebben we in deze acht dagen toch betrekkelijk weinig regen gehad, nl. Zondagmiddag tusschen 2 en 3 uur een regen van ongeveer 28 m.M. met een kort onweer, dat naar het schijnt alleen boven en bewesten van de stad hing. Aan de Oostzijde althans op Montagne viel toen geen druppel regen.

Ook in den nacht van Woensdag op Donderdag tusschen 2 en 3 uur viel er in de stad ongeveer 8 m. M.

INGEZONDEN.

Buiten verantwoordelijkheid der Redactie, zoowel wat vorm of inhoud als wat strekking betreft. De kopy wordt zelfs bij nietplaatsing nimmer teruggegeven.

Om nog even op het antwoord van de Filmkeuringscommissie terug te komen:

Hoewel „het verondersteld wordt bekend te zijn;" dat de filmkeuringscommissie alléén bevoegd is tot het afkeuren van films voor personen beneden de achttien jaar, wist *ik* dat *niet*, en mét mij, waarschijnlijk 90 % van de bevolking van Curacao evenmin. Dit feit maakt het heele werk dezer commissie m.i. een beetje paskwillig, daar toch iedereen weet, dat afkeuren van een film voor personen beneden de achttten jaar, de beste reclame is, die men zich voor een film maar wenschen kan.

De Heeren wasschen dus als wijlen Pilatus hun handen in onschuld.

Maar, waar ze dit Amerikaansche wanproduct toch konden beoordeelen vóórdat dit aan het publiek vertoond werd, was het dan zoo moeilijk geweest om even iemand op te bellen die *wel* bevoegd is om het vertoonen van een dergelijke film, waarin de gemeenste misdaden sympathiek en aannemelijk worden voorgesteld, te verbieden?

Ik hoop nu de volgende week niet te lezen, dat „het verondersteld wordt bekend te zijn" dat er niemand op Curaçao iets over te vertellen heeft, wat hier al-of niet gedraaid mag worden. — Zou dit niet een welkome aanleiding zijn, (de noodzakelijkheid is voldoende gebleken) om hier met spoed ook nog een andere filmcommissie te benoemen, met opdracht en het recht om filmen te mogen afkeuren die *niet voor volwassen* geschikt zijn.

Inmiddels verblijf ik

Hoogachtend
Sweers

Noot van de Redactie.

Wegens gebrek aan plaatsruimte kon dit ingezonden stuk *niet* in ons vorig nummer worden opgenomen.

Uit het raam gevallen.

Donderdag namiddag waren eenige kinderen aan het spelen in een kamer op een bovenverdieping van een huis aan de *Baraltwijk* (Domi) aan de Roodeweg, waarbij een der kleinen, een jongetje van drie jaren W. F. het ongeluk had uit het raam te vallen en met een gespleten wang werd opgenomen. In het St. Elisabeth's Gasthuis werd de wond door Dokter Winkel gehecht. Het ongeluk is nog goed afgeloopen. Het kind is buiten ge vaar

Aankomst en vertrek der schepen de maand November 1932.

S.S.	Aank	Van	Vertr.	Naar
Columbus	13	New-York	13	Cristobal
Trujillo	—	Curaçao	13	La Vela de Coro & La Guiara
Flandre	13	Cristobal	13	Le Havre
Van Rensselaer	13	New-York	13	Amsterdam
Barneveld	13	Costa del Pacifico	13	Liverpool, R'dam & A'dam
Tarchira	13	New-York	13	Maracaibo
Carabobo	13	Maracaibo	13	New-York
El Libertador	13	Maracaibo	14	Aruba-Maracaibo
Wisconsin	13	Cristobal	13	Le Havre
Miranda	—	Curaçao	18	Maracaibo
Oranje-Nassau	14	Amsterdam	14	New-York
Trujillo	15	La Guiara	15	Aruba-Maracaibo
El Libertador	16	Maracaibo-Aruba	16	La Guiara
Baarn	17	Amsterdam	17	Costa del Pacifico
Ingrid Horn	17	Cartagena	17	Hamburg
J. Sebastian Elcano	17	Cristobal	18	Barcelona
Tacoma	18	Hamburg	18	Central & North America Pacific
Colombie	18	Le Havre	18	Cristobal
Dalvangen	18	New-Orleans	18	Maracaibo
Palatia	18	Cartagena	18	Hamburg
El Libertador	18	La Guaira	18	Maracaibo
Luna	18	Maracaibo	18	New-York
Alemania	18	Maracaibo-Aruba	—	Curaçao
Vestvangen	19	Paramaribo	19	New-York
Tachira	20	Maracaibo	20	New-York
Falcon	20	New-York	20	Maracaibo
Trujillo	20	Maracaibo-Aruba	20	La Guaira
Heinz Horn	20	Hamburg	20	Cartagena
El Libertador	20	Maracaibo-Aruba	21	Aruba-Maracaibo
Remuera	20	New Zeeland Cristobal	21	Londen
Davisian	20	Southampton	20	Cristobal
Winnepeg	20	Cristobal	20	Le Havre

VERLOOFD:

Edward H. Penha
en
Hazel H. Maduro.

Curaçao, 9 November 1932.

Voor de vele blijken van deelneming ondervonden bij het droevig overlijden van onzen zoon

Hendrik Gaerste

betuigen wij hierbij onzen hartgrondigen dank.

Familie DAVID GAERSTE.

Bezoeken van rouwbeklag kunnen niet worden afgewacht.

„DE SPORT"

Mededeelingen van „De Curaçaosche Voetbalbond."

Asiento Beker : Transvaal — Trappers

Wedstrijd 4 minuten voor de rust gestaakt, daar een der Transvaal-spelers. een ongeluk overkwam. Stand 1—0 in het voordeel van Transvaal.

De wedstrijd zal worden VOORTGEZET op Zondag 13 November a.s.

Competitie-standen per 6/11/'32.

1ste Klasse: Stand ongewijzigd.

1ste klasse	Gesp.	Gew.	Gel.	Verl.	Doelpunten		Punten
					voor	tegen	
Res. 1ste kl.							
R. C. C. 2	6	5	1	0	14	2	11
Trappers 2	7	4	1	2	9	5	9
Jong-Holland 2	5	2	2	1	10	4	6
Republiek 2	5	2	2	1	5	3	6
Asiento 2	7	3	1	3	6	14	7
Volharding 2	4	1	1	2	4	4	3
Transvaal 2	4	0	1	3	2	9	1
Trekvogels 2	4	0	0	4	2	9	0
2de klasse							
BISMARCK	10	7	3	0	20	0	17
D. D. V. O.	10	6	2	2	16	8	14
De Ruiter	9	4	4	1	10	2	12
Juliana	10	5	2	3	11	5	12
Hercules	9	3	2	4	8	11	8
Ajax	8	2	3	3	6	4	7
D. N. S.	8	2	3	3	4	8	7
Van Nes	7	2	3	3	4	8	6
Olympia	9	1	3	3	2	8	7
Morningstar	8	2	6	6	2	19	4
S. D. O.	6	0	6	6	0	9	0

Wedstrijd Programma van

13 November 1932.

MUNDO NOBO

1ste klasse
Jong Holland — Republiek
aanvang 4.30 precies.

PROMOTIE-DEGRADATIE
Bismarck — M. S. Z.
aanvang 3.15 precies.

ASIENTO-BEKER.

ASIENTO-TERREIN
Transvaal — Trappers
(voortgezet stand 1 — 0
voordeel Transvaal —
tijd 4 min. voor rust.)
aanvang 4.30 precies.

2de klasse
Van Nes — D. N. S.
3.15 precies

R.C.C.-TERREIN
Res. 1ste klasse
Volharding 2 — Trekvogels 2
3.15 precies

Zondag 20 November 1932.

MUNDO NOBO

1ste klasse
Asiento — Volharding
aanvang 4.30

Res. 1ste klasse
R. C. C. 2 — Transvaal 2
aanvang 3.15

ASIENTO-TERREIN

2de klasse
De Ruiter — S. D. O.
aanvang 4.30

2de klasse
Morningstar — Olympia
aanvang 3.15

R. C. C.-TERREIN

2de klasse
Morningstar — Van Nes
aanvang 3.15

DE NEDERLANDSCHE PADVINDERS VEREENIGING.

Afdeeling: Willemstad-Curaçao.

Groep 1

Troepdienst van 14 op 21 November 1932.

Mededeelingen: Tot 2e klasse Verkenner bevorderd: Marco Handelman.

Horde - Nieuws: Opgenomen in de Horde: Piet van Leeuwen.

Het wisselschild gewonnen door Patrouille: Arenden. P. L. Wim de Haseth.

Dinsdag van 7 tot 8.15 u

Studie - Patrouille en Eereraak voor P. L.

Woensdag van 4 tot 5 uur.

Zwemmen en insigne-training voor Zwemmer en Redder.

5 tot 7 uur.

3e klasse training en insigne-werk.

DONDERDAG GELEGENHEID VOOR AAMELDING EN KENNISMAKING VOOR OUDERS EN **JONGENS** VAN 8 tot 15 JAAR.

VAN 4 tot 8 uur op het Groepterrein op het RIF.

Vrijdag van 6.30 tot 8.30

TROEP-AVOND.
ZANGLES-—-SPELTRAINING—PIONIERSLES.
ONVOORBEREID TOONEELSPEL

Zondag van 2 tot 7 uur.

Om twee uur op het RIF verzamelen.

Brood en drinkken medenemen.

GROOTE INDIANEN OEFENING OP PLANTAGE ZUURZAK.

HORDE-NIEUWS.

Wij dob—-—dob—-—dob—-—roef.
Dinsdag verzamelen op de bekende tijd, en plaats.
Nieuwe Nest-indeeling.
Rimboe-Spel-Een mooi Verhaal.
Training voor insigne handige Jongen en voor de Pet-Sterren.
Zaterdag om twee uur op het RIF verzamelen, tocht naar GROOT PISCADERA en daar een fijne RIMBOE—JACHT.

WELPEN.

De „Padvinders-Beweging bestond nog niet lang, toen ook de jongere broertjes van acht, negen en tien jaar wilden meedoen. Tot verveling van de leiders hingen ze rond het troeplokaal en gaven luidruchtig hun wensch te kennen Verkenner te willen worden.

Teneinde aan de wenschen dier jongeren tegemoet te komen, vormden sommige troepen Juniores-Afdeelingen en hieruit ontstond de hedendaagsche Welpen-Beweging.

De Welpen-Organisatie is dus de Juniores-Afdeeling van de Padvinders, bedoeld voor jongens van acht tot en met elf jaar.

Ze tracht vat te krijgen op deze geestdriftige kereltjes en hun zin voor het avontuurlijke, voor lawaai en voor fantasie in de juiste banen te leiden; ze tracht gebruik te maken van hun instinct om „iets te maken" door hun diverse liefhebberijen te leeren; ze tracht een natuurlijke neiging tot zelfzuchtigheid te corrigeeren door hun de Padvinders-idealen van „anderen dienen" bij te brengen.

WAAROM WELPEN?

„Waarom noemt ge hen Welpen?" wordt er gevraagd. Omdat we een beroep doen op den zin voor romantiek van den jongen. Omdat het donzige broertje, de jonge wolf van de wildernis, de idealen schijnt te belichamen van enthousiasme, zindelijkheid en gehoorzaamheid, die we den jongen willen voorhouden Voor de wilde stammen, die het Verkennen tot in de perfectie betrachtten, was de Wolf de volmaakte Verkenner. En daarom noemen we de Junior-Verkenners „Welpen," waarin we een symbool vinden van onschuld en vroolijkheid; van gehoorzaamheid, gebaseerd op het besef dat de Oude Wolf wijzer is en de leiding heeft; van enthousiasme en belangstelling om te leeren een vaardige verkenner in de wildernis te worden.

Een groot gedeelte van de training is gebaseerd op Kipling's Jungle Book („Door Wolven Opgevoed") en berekend voor rustelooze, weetgierige kleine jongens vol verbeeldingskracht.

METHODE.

Wanneer een jongen zich heeft aangemeld, leert hij de Wet, de Belofte en den Groet. Hij wordt daarna als Welp geinstalleerd en tot de groote Broederschap van Padvinders toegelaten. De ceremonie spreekt tot de menschelijke voorliefde voor geheimzinnigheid en rituaal; bovenal maakt ze den jongen duidelijk, dat hij nu niet langer een „gewone jongen" is, slechts voor zich zelf verantwoordelijk, doch dat hij de eer van de Broederschap heeft hoog te houden, Het geeft hem een ernstiger kijkje op het leven, daar hij plechtig moet beloven de Welpenwet te gehoorzamen en iederen dag een goede daad te doen. Wij vragen den jongen om in zijn leven hiervan een gewoonte te maken. Hij belooft en, voor zoover zijn Welpennatuur hem dat mogelijk maakt, komt hij zijn belofte na.

Doch dit is slechts een eerste stap. Hij is nu pas Teerpoot. Er is een zeer begeerde Ster, die hij verdienen kan door aan verschillende eischen of toetsen te voldoen. Voor het oogenblik is het de grootste ambitie van den Teerpoot die Ster te verwerven teneinde haar voor op zijn pet te mogen dragen.

Als hij zijn eerste Ster heeft verkregen, is er ook nog een tweede te behalen door aan meer en moeilijker eischen te voldoen. Als hij die tweede Ster heeft, kan hij als een volslagen Welp beschouwd worden. Doch ook dan zijn er meerdere mogelijkheden.

Er zijn twaalf vaardigheidsinsignes te behalen, in vier groepen naar de vier belangrijkste afdeelingen in de Welpen- en Verkennerstraining gerangschikt, n. m.

1 Karakter (blauw).
2 Handigheid (geel).
3 Hulpvaardigheid (rood).
4 Lich. Gezondheid (groen).

Hij zal b. v. bewijs leveren intelligent te zijn en een klein, driehoekig insigne op zijn arm dragen, dat aantoont dat hij seiner, opmerker of verzamelaar is. Is zijn aanleg meer om dingen te maken, dan verwerft hij één der gele insignes: Vaardige Hand, Wever of Houtbewerker. Hulpvaardigheid is aangegeven door een rood insigne: Eerste Helper, Gids of Handige Jongen. Terwijl de afdeeling Lich. Gezondheid (groen) bestaat uit de insignes: Het lenige Lichaam, Zwemmen en Ploegspeler.

Er wordt tegen gewaakt, dat Welpen deelnemen aan de werkzaamheden, die teveel van hun krachten eischen, zooals lange marschen, bruggenbouw, het optillen van zware gewichten etc.

Baden of zwemmen geschiedt uitsluitend onder toezicht van den Welpenleider.

RESULTATEN.

Wat is het resultaat van deze training? Dat de jongen zich ontwikkelt, niet tot een engeltje, doch langs de lijnen van zijn jongensnatuur in den besten zin. We beweren niet den Welpen die fijne spirit te hebben gegeven, welke men overal aantreft waar de padvindersmethoden van training op de juiste wijze zijn gebruikt; we weten, dat die geest er al onder de jongens is. Wij geven slechts gelegenheid tot ontplooiing, maken dien geest wakker voor hij uit den dut wegglipt en verdwijnt.

Wij wijzen den weg, waarlangs die geest het best actieve uitdrukking kan vinden. Ons doel is het kweeken van opgewekte jonge menschen gezond van lichaam en geest, met goede manieren, een hoog ideaal van waarheid, reinheid, hulpvaardigheid, gehoorzaam, met initiatief en vindingrijkheid, die zich kunnen concentreeren en weten vol te houden, die loyaal zijn tegenover hen, die gezag bekleeden en op eenvoudige wijze in God gelooven.

Dat zijn de resultaten, die wij trachten te bereiken en de jongens stellen ons zelden teleur.

Correctie.

In ons vorig nummer is door een fout van den zetter een zeer dwaze en bespottelijke vergissing begaan en het stukje over *„Karakter"* geëindigd in een slot, dat er heelemaal niets mee te maken had. Het slot van het feuilleton: *Het Kantonnierke*, dat eerst deze week verschijnt, is per ongeluk onder het stuk *karakter* geplaatst, waar het volstrekt niet thuishoort.

Beleefd excuus.

Geloofsmoed en Geloofshaat.

In onze dagen, nu we telkens zooveel lezen van gewelddaden tegen den godsdienst en zijn bedienaren, zooals in Rusland (zie ons vorig nummer), in Mexico, in Spanje, nu allerwege ook ten onzent opghitst wordt tot geloofsafval, en om den godsdienst en zijn bedienaren in discrediet te brengen, doet het goed de bijzondere aandacht te kunnen vestigen op daden van geloofsmoed en heroisme, waartoe alleen de ware principen van godsdienst, goed beleefd en met ijver toegepast, kunnen inspireeren.

Onlangs stierf een katholiek priester, kanunnik ALEXANDER OPITZ, pastoor van Michalovke in Slowakije.

Van dezen priester wordt het volgende verteld:

Deze katholieke priester genoot de hoogste achting bij zijn Joodsche medeburgers.

En wel gelijk de *„Croix"* mededeelt, om een daad van meer dan verheven christelijke heldenmoed ten veroordeele van een joodsch huisvader.

Het was in 1919, toen de Tjecho-slowaksche troepen het dorp Michalovke op de bolsjewieken veroverd hadden en een hunner door een burger werd gedood.

De militaire overheid beval toen een gijzelaar te dooden.

Het lot wees een Jood aan, Mozes Deutsch, vader van verschillende kinderen.

Toen pastoor Opitz het vonnis vernam, begaf hij zich terstond naar den generaal en smeekte om genade.

Deze verzekerde hem echter, dat zulks onmogelijk was, waarop de priester verzocht om zelf, in plaats van den Joodschen huisvader, gedood te worden.

Zooveel Christelijke liefde ontwapende den Slowakschen generaal, die gelastte den Jood in vrijheid te stellen.

Geen wonder, dat nu de dood van pastoor Opitz ontroering in de rijen der orthodoxe Joden van Slowakije heeft veroorzaakt. De opperrabbijn heeft bevolen dat de herrinnering van Opitz ieder jaar in de synagogen opnieuw zal verlevendigd worden en dat zijn portret in de bedehuizen en in de particuliere woningen zal worden opgehangen.

* * *

Een ander schitterend voorbeeld van Christelijken heldenmoed lezen wij van Mexico.

De ellendige en geweldige vervolging in Mexico heeft althans dit opnieuw bewezen, dat ook in de 20e eeuw katholieken weten te sterven om hun geloof.

Een heerlijk voorbeeld van geloofsmoed blijft voor ons de heldhaftige dood van de onderwijzeres Juliana Olazar.

De Bisschop van Huajuapan in den Staat Leon (Mexico), Luis Altamirana was gevangen genomen en naar de hoofdstad van Mexico gevoerd. Heel 't volk beweende hem als hun vader, en ze hielden verschillende godsdienstige samenkomsten om de bevrijding den bisschop te verkrijgen.

'n Onderwijzeres, de godvruchtige Juliana Olazar, kocht nu kleine kruisjes om die als een herinnrring aan de kinderen te geven. 's Avonds gaf zij ieder kind 'n kruisje. Zij hing het bij hen om den hals. Ze mochten 't nu nooit meer afleggen, noch overdag noch 's nachts.

Om hun een voorbeeld te geven toont zij hun 't hare; sinds haar jeugd droeg zij het als 'n herinnering aan haar moeder. Vervolgens nam zij 'n groot kruis en hing dat aan den muur op. „Nu zullen wij ons toe gaan wijden aan Christus onzen Koning, en voor onzen bisschop bidden, die in de gevangenis van Mexico is opgesloten.' Ze waren midden in het gebed toen plotseling een gruwelijke godslastering weerklonk. Dan klonken geweldige kolfslagen tegen de deur, tot ze opensprong. De kleinen riepen bleek van schrik „Juffrouw, breng ons weg!" Twaalf soldaten en een officier drongen de school binnen. Met kolfstooten trokken ze de onverschrokken onderwijzeres van de kinderen af. Vervolgens ontrukten ze ieder kind het kruisje en wierpen 't op den grond tegelijk met dat aan den muur. En nu dreven ze de kleinen eroverheen!

Maar geen enkel raakte de kruisjes ook maar slechts met 'n voet aan.

Razende woede maakte zich nu van de soldaten meester.

Op bevel van den officier wilden ze zich zelf er op storten. Maar nu rukte de onderwijzeres zich tusschen de kruizen en de soldaten:

„Vertrapt mij, maar niet mijn Heer en Koning aan 't Kruis" zoo roept zij.

De officier richtte 'n pistool op haar.

Eenige oogenblikken later ligt in de school alleen 't lijk van Juliana Olazar in haar bloed, met haar armen omknelt zij haar stervenden Koning aan 't Kruis.

Alleen het katholiek geloof geeft de bovennatuurlijke kracht voor zulk een heldenmoed.

Alleen wilde fanatieke geloofshaat kan zich verlagen tot zulke gruwelijke geweldenarijen.

Kerk- en Zaalacoustiek.

Een geluidspiegel.

De heer Keestra schreef onlangs in De *Maasbode*:

In een korte voordracht heeft een Hollandsche Jesuiet, de zeereerw. pater A. J. M. Mulder S. J., Leeraar aan het bekende St. Canisius-College te Nijmegen, ons onlangs verklaard, hoe het vraagstuk van de acoustiek in onze kerken tot oplossing is gebracht. Maar wat de eerwaarde spreker naliet, er bij te vertellen is, hoe hij enkele weken geleden, een schitterend staaltje van zijn deskundigheid op dit gebied geleverd heeft.

Tot dusverre was het nog niemand gelukt, het groote beursgebouw te Leeuwarden behoorlijk bespreekbaar te maken; zelfs de beste luidsprekerinstallatie mocht daar niet baten. Toch hadden de katholieke Friezen die zaal noodig, om het gouden feest van den Frieschen Bond van katholieke kiesvereenigingen waardig, en in grooten getale te vieren.

Pater Mulder werd geroepen, en wat steeds als een onmogelijkheid gold, werd door hem tot stand gebracht als betrof het de gewoonste zaak van de wereld. Het zichtbaar resultaat zijner berekeningen was een geluidspiegel, die in ons leekenoog niet meer dan een doodgewoon klankbord scheen.

Het effect was schitterend; sprekers met een stem van middelmatige kracht wisten zich tot in alle uithoeken van een met 2400 personen gevulde zaal volkomen verstaanbaar te maken, zonder gebruikmaking van microfoon en luidspreker! Het was eenvoudig verbluffend. Had ik niet met eigen ooren het resultaat kunnen vaststellen, dan zou ik 't geen over dezen geluidspiegel was medegedeeld, nauwelijks geloofd hebben. En enkele sprekers hebben mij verzekerd, dat het spreken in die groote zaal werkelijk een lust was en geenszins vermoeide.

Het welslagen van het Friesche feest is dan ook voor een niet gering deel aan het werk van pater Mulder te danken.

Wij kunnen hier nog aan toevoegen, dat de vinding van Pater Mulder geheel en al berust op zuiver mathematische berekeningen en formules in verband met de afmetingen van de zaal of kerk. Pater Mulder heeft eerst saamgewerkt met Pater Dr. J. Kramers S.J. leeraar aan hetzelfde St. Canisius-College, een paar jaar geleden overleden. Deze werd indertijd door den Generaal der Jezuiten naar Rome opgeroepen om een onderzoek in te stellen, of het mogelijk zou zijn de hoofdkerk *de Gesu* aldaar bespreekbaar te maken. Wat aan Pater Dr. Kramers door toepassing van hetzelfde systeem volkomen gelukte.

Pater Mulder is tot nu toe de eenige deskundige op dit gebied.

131-jarige bruidegom.

De heer Josef Windvoël, een bejaarde Hottentot te Middelburg in Transvaal, die volgens documenten in bezit van de Berlijnsche Zending, 131 jaar oud is, trad onlangs voor de vierde maal in het huwelijk. Deze trouwpartij had begrijpelijkerwijze aller belangstelling, daar de heer Windvoël tevens een goede bekende is in Transvaal. Hij vertelt gaarne over de gebeurtenissen uit vroeger jaren en spreekt van zijn zuster, die drie jaar ouder was dan hij, en sinds eenige jaren overleden is, terwijl zijn broer, die 115 jaar oud is geworden, voor korten tijd stierf. Beide broeders gedroegen zich dapper in de Zuid-Afrikaansche strijddagen. De heer Windvoël geniet een uitstekende gezondheid en maakt nog een onbelemmerd gebruik van al zijn zintuigen.

Feuilleton.

(Slot.)

Inkwartiering bij 't Kantonierke.

door **FLOR. HEUVELMANS.**

20

Tranen van geluk en zaligheid liepen langs Mieke's wangen, terwijl de vijf jonge Taelstelgen juichend door de kamer huppelden, roepend dat hooren en zien vergingen: „Vievan 1) Mieke van Joke Tandus!"

Mieke, die niet spreken kon, gaf hun haar pakje suiker te deelen en weg waren ze als de bliksem, weldra gevolgd door hun moeder.

Het diner was meer dan gezellig, het was uitgelaten en jolig, althans wat betrof de mannelijke gasten. 't Kantonierke was in den hemel; aan zijn praten kwam geen einde. Stephan zong wel tien Duitsche liederen, waarnaar Mieke in verrukking zat te luisteren alsof het kerst- of kerkliederen waren.

Heerlijk hadden zij samen van het konijn gesmuld; Jan had den kop opgepeuzeld met de hersenen er bij, om konijnenverstand te krijgen, zeide hij; de overschotjes borg hij in de schapraai tegen den avond, want dat lekker beest smaakt naar „nog meer", meende hij.

Na het eten ging Stephan even naar het dorp voor dienstzaken, Jan ging wat dutten in het lommer voor de deur en Mieke zich verdiepen in de lotgevallen van „de Godvreezende Boerin", om tegen drie uur naar het lof te gaan.

Tegen den avond, toen Jan, na een bezoek aan „de Sleutel", en Stephan van zijn dienst weer thuis waren, en het avondmaal gezamelijk genoten was geworden, zaten beide mannen nogmaals naast elkander op de bank, buiten tegen het venster. Weer rookten zij, maar spraken weinig; Mieke was nog even naar den geitenstal.

Het was een zoele stille zomeravond.

Jan, met de ellebogen op de knieën keek af en toe tersluiks naar zijn „vijand", en deze zag mijmerend ver voor zich uit... ja, naar wat? in den zachten zomeravond van dien heiligen feestdag?

— Hee, Stephan, waaraan denkt gij? vroeg Jan.

— Aan niets, was het half wrevelige korte antwoord.

Weder werd een tijd gezwegen; — alleen heel ver nog een kraaiengekras, en toen weer stomme stilte.

De zon, ginder in het Westen, was reeds achter de boomen van bij 't dorp verdwenen, en de zeer lange smalle wolkjes, die als horizontale strepen daar beweegloos schenen te hangen kregen aan den overkant een gouden rand, zachtjesaan rozig kleurend, in een onmetelijk veld van turkoois.

Aan den Oostkant boven de dennenbosschen was het blauw niet meer zoo helder en de naaldboomen staken reeds donker af, maar in 't Westen werden de wolken en gansch den hemel nu vuurrood, en dit rood weerkaatste rood op de wanden van de Oostwolken; links en rechts ontvouwde zich een wonderlijke kleurentafereel....

Zagen beide mannen dat?

En als zij het zagen, sprak het dan tot hen?.... zeiden het hun iets?

Jan kuchte luidruchtig en klopte zijn pijp uit tegen zijn klomp.

— Stil! fluisterde eensklaps de Duitscher, die de hand op Jan's arm legde, Brabants, hoort gij niets?

— Nee, zei Jan, niets.

— Luister dan goed...

Een dof gedreun liet zich in de verte hooren, met lange, langgerekte trekken, alsof zeer ver, ginder heel ver groote rotsbergen tegen elkander stieten. Men kon niet bepaald zeggen, wáár men het hoorde, in de lucht of onder den grond, maar men hoorde het zoo goed in de Antwerpsche Kempen, zoo heimnisvol, zoo dof, dof onheilspellend, die vreeselijke, onrustbarende, verre, verre donder...

— Ik hoor het, zei Jan... och ons arme jongens aan den Yzer.

— Ich habe drei Brüder an der Somme... mompelde de Duitscher.

Mijmerend en droomend waren hun oogen ten gronde gericht. Zelfs bliezen zij geen rook meer uit... In anstige spanning spitsen zij de ooren, om nog iets van het geheimzinnig, verre, verre, strijdrumoer op te vangen....

Geen van beiden had opgemerkt, dat de burgermeester, met vrouw en kinderen door de baan kwam gewandeld.

Toen hij het huisje genaderd was, riep hij Jan, die als uit een slaap ontwaakte.

Eerbiedig stond Jan op en ging naar den gemeentevader, terwijl de Duitscher ook opstond en bescheiden in huis verdween.

— Brabants, zei de burgermeester, ik heb goed nieuws voor u. Ik had u beloofd, dat ik u, zoodra mogelijk, van de inkwartiering zou afhelpen. Welnu, 't is in orde; morgen vertrekken twintig manschappen, en ik zal het genoegen hebben u plezier te doen, ik zal uwen man bij den brouwer doen leggen, dan zijt ge weer gerust, en van allen last af!

Jan stond als van den bliksem geslagen, aan den grond genageld. Een krop schoot hem in de keel... zijn oogen werden glanzend en vochtig.. zenuwachtig beefden zijn lippen... krampachtig greep zijn rechterhand de hand van den burgermeester vast, terwijl zijn linker, als zoekend, naar de deur van zijn woning wees.

Eindelijk schoot hij los.... met horten en stooten, stamelend, stotterend kwam het er uit:

— Burgemeester... bu.. bu.... burgemeester.. zoolang... dat... dat.. dat die mensch.. die mensch .... hier in het dorp blijft... ga ... gaat... die... mijn deur.. niet uit.

Het was zoo'n zoele stille zomeravond; alleen in de verte... heel in de verte, dreunde het dof... akelig dof....

1) Vivan = vivat = leve!

EINDE